

САМЮЕЛ БЪОРК

ПЪТУВАМ САМА

*Тази книга е издадена с финансовата помощ
на НОРЛА.*

Самюел Бьорк

Пътувам сама

Превела от норвежки: *Мария Стоева*

ИК „EMAC“

Samuel Bjørk

DET HENGER EN ENGEL ALENE I SKOGEN

© Samuel Bjørk, 2013

Published by agreement with Ahlander Agency

Самюел Бьорк

ПЪТУВАМ САМА

Превод: *Мария Стоева*

Оформление на корицата: *Живко Петров*

© ИК „ЕМАС“

Всички права запазени!

На 28 август 2006 г. в родилното отделение на Рингерикската болница в Хьонефос се роди момиченце. Майката на детето, двацет и две годишната учителка Катарина Улсен, страдеше от болестта хемофилия. Акушерката и някои от медицинските сестри, присъствали на раждането, по-късно щяха да опишат бебето като изключително красиво. Било кротко и особено будно, а погледът му внушавал на всички в отделението специално отношение към детето. При постъпването си в родилното Катарина Улсен бе записала бащата като неизвестен. В дните след раждането директорът на Рингерикската болница съвместно със службата за закрила на детето към общината Рингерике успя да открие бабата на детето, която тогава живееше в Берген. Без да има представа, че дъщеря ѝ е била бременна, тя дойде в болницата само за да открие, че новороденото е изчезнало от родилното. През следващите седмици проведеха мащабна акция по издирването му, водена от полицейското управление в Рингерике – без резултат. Два месеца по-късно намериха мъртъв шведския санитар Юаким Виклунд. Беше се обесил в квартирата си в центъра на Хьонефос. На пода под Виклунд лежеше напечатана на пишеща машина бележка с текста „Съжалявам“.

Момиченцето така и не бе открито.

Лиса на школо отива – хоп – троп – тра-ла-ла,
в нова рокличка красива весело си припка тя.¹

---

¹ Популярна детска норвежка песничка. – Бел. прев.

1

1

Валтер Хенриксен седеше на масата в кухнята и отчаяно се насилваше да поеме малко от закуската, поднесена от съпругата му. Яйца и бекон, херинга, шпеков салам и прясно изпечен хляб, чаша чай от билки, набрани от собствената им градина. Тя толкова силно желаше да има градина, че бяха купили тази къща, далеч от центъра на Осло, в най-близко съседство с Йостмарка¹, за да се отдадат на здравословни занимания: да се разхождат в гората, да разполагат с малка зеленчукова градина, да берат горски плодове и гъби и не на последно място – да осигурят по-свободен живот на кучето си – кокер шпаньол, който той не можеше да понася, но се бе съгласил на всичко това, защото обичаше жена си.

Преглътна хапка от филията с херинга, после влезе в жестока битка с тялото си и желанието му веднага да я

---

¹ Информация за всички географски наименования ще намерите на стр. 453. – Бел. изд.

отхвърли. Отпи голяма глътка портокалов сок и с всички сили опита да се усмихне, независимо от чувството, че някой го е ударил с чук по главата. Снощното фирмено празненство не бе протекло по план. И този път не беше успял да се задържи настрана от алкохола.

Новините бръмчаха на заден план, докато Валтер се опитваше да разчете изражението на съпругата си. Дали все пак не е била будна, когато той се строполи в леглото при зори, кога – не знаеше, но беше късно, прекалено късно, помнеше само как се съблече – имаше смътен спомен, че тя спеше, бе помислил *за щастие*, преди да изгуби сваят върху прекалено твърдия матрак – жена му настояваше да го купят, защото в последно време имаше проблеми с гърба.

Валтер се прокашля леко, избърса си устата със салфетката и се поглади по корема, престори се, че се е насладил на яденето и се е заситил.

– Мислех си дали да не изведа Лейди – промърмори той с нещо, което се надяваше да е излязло като усмивка.

– О, да, чудесно – кимна съпругата му, малко изненадана, защото, макар и да не ставаше често на въпрос, тя съзнаваше ясно, че той не харесва тригодишната кучка. – Защо не я разходиш този път малко по-надалече, а не само около къщата?

Той потърси онзи обичаен за нея леко пасивно-агресивен тон, усмивката – всъщност не усмивка, а съвсем друго – но не забеляза нищо такова, тя изглеждаше доволна, бе останала в неведение. Слава Богу, беше му се разминало. И отново си обеща това да не се повтори. Отсега нататък – здравословен живот. И никакви фирмени празненства повече.

– Ами, мислех да я заведа до Маридален, може да се спуснем по пътеката към Даушъоен.

– Ама това е идеално – усмихна се жена му.

Тя погали кучето по главата, целуна го по челото и го почеса зад ухото.

– С тати отивате на разходка, нали, ще е чудесно, да, чудесно, няма ли да е чудесно, да, толкова ще ѝ е хубаво на малката ми Лейди, момиченцето ми, нали си моето малко момиченце?

Разходката през Маридален протече както обикновено, когато му се случваше да изведе кучето. Валтер Хенриксен никога не бе обичал кучета, не знаеше нищо за кучетата, ако зависеше от него, кучетата щяха да са изчезнал вид. Усещаше нарастващо раздражение от глупавото псе, което дърпаше поводата и искаше от него да върви по-бързо. Или да чака. Или да тръгне в друга посока, а не накъдето Валтер го води.

Най-накрая стигнаха пътеката за езерото Даушьоен. Тук щеше да пусне кучето. Той коленичи, опита се да го погали по главата, да бъде малко по-мил, докато разхлабва поводата.

„Така, сега ще си потичаш, нали?“

Кучето го погледна с тъпите си очи и оплези език. Валтер запали цигара и за момент изпита нещо, което почти наподобяваше любов към малката кучка. Не беше виновно кучето. Кучето си беше наред.

И главоболието му започваше да преминава, свежият въздух му се отразяваше добре. Отсега нататък щеше да харесва кучето. О, колко са умни кучетата. Всъщност бе донякъде приятно да се скитат заедно из гората. Сега бяха почти приятели, а тя толкова умело го следваше, да, умно куче. Нямаше повод и въпреки това вървеше спокойно заедно с него по пътеката.

В този момент кокер шпаньолът отскочи настрани и се втурна през гората.

По дяволите!

– Лейди!

Валтер Хенриксен остана на пътеката и известно време вика, но напразно. Захвърли цигарата си, изруга тихо и започна да се промъква нагоре по склона, накъдето бе

изчезнало кучето. След няколкостотин метра застина. Кучето лежеше съвсем спокойно на малка полянка. И тогава съзря момиченцето: висеше от дървото. Полюшваше се над земята. С ученическа раница на гърба. И бележка на шията:

Пътувам сама.

Валтер Хенриксен падна на колене и механично направи нещо, което му се искаше да направи, откакто се бе събудил.

Повърна върху себе си и заплака.

2

Миа Крюгер се сепна от шума на чайките.

Всъщност трябваше да е свикнала с тях. Все пак бе купила тази къща далеч в морето, в устието на фиорда, преди четири месеца, но градът не искаше да я пусне. Апартаментът в „Туршхов“ на улица „Вогт“ – там винаги се носеше грохот – автобуси, трамваи, полицейски сирени, линейки – ала никога не се беше будила от тях, те почти я успокояваха, но от тези чайки, от техните крясъци, не съумяваше да се отърве. Навярно защото всичко останало бе толкова тихо.

Тя се протегна, за да стигне часовника на нощното шкафче, ала не виждаше колко показва той. Сякаш стрелките не бяха там, намираха се някъде в мъглата, десет и петнайсет или един и половина, или нещо без двайсет и пет. Снощи пи хапчета и те още действаха. Успокояваха, отпускаха, притъпяваха сетивата – *не бива да се вземат с алкохол*, но кого го беше грижа. Така или иначе оставаха само дванайсет дни, преди да умре – кръстчета в календара долу в кухнята, дванайсет отворени прозорчета.

Дванайсет дни. 18 април.

Тя седна в леглото, навлече исландския си пуловер и се заклатушка надолу към всекидневната.

Хапчетата ѝ бе предписал един колега. Упълномощен приятел, помогнал ѝ да забрави, да преработи действителността, да дойде на себе си. Полицейски психолог или май беше психиатър? Сигурно трябва да е бил психиатър, за да пише рецепти. Във всеки случай тя имаше достъп до това, което искаше. Дори оттук, макар че ѝ струваше известно усилие да си взема нещата. Да се облече. Да включи извънбордовия мотор на лодката. Да измръзне през петнайсетте минути, нужни ѝ, за да стигне до пристана. Да запали колата. Да пътува в продължение на четирийсет минути до Филан, тукашния административен център, който не приличаше съвсем на център, но все едно. Тук, в търговския комплекс „Юртен“, се намираще аптеката и после едно кръгче през „Винмонополе“¹ на същото място. Рецептите бяха готови, изписани от Осло. „Аподорм“, „Вивал“, „Ламиктил“, „Циталопрам“. Някои от психиатъра, но също така от лекаря. И двамата бяха толкова отзивчиви, толкова доброжелателни – *„не вземай прекалено много, трябва да си предпазлива“* – ала Миа Крюгер нямаше намерение да бъде предпазлива. Не бе дошла тук, за да оздравее. Беше дошла, за да изчезне.

Още дванайсет дни. 18 април.

Миа Крюгер извади бутилка минерална вода от хладилника, облече се и се спусна към морето. Седна на скалата, уви се по-плътно в якето и глътна първата си доза хапчета за деня. Песъчинки в джоба на панталоните ѝ. Пъстри цветове. Нямаше представа какви лекарства е пила днес, главата ѝ все още бе замаяна, но това нямаше

---

¹ Магазин за алкохол. „Vinmonopolet“ е единственият легален дистрибутор на алкохолни напитки в Норвегия. Собственост е на държавата. – Бел. прев.

значение. Прокара лекарствата с глътка от бутилката и протегна крака към вълните. Продължаваше да седи, загледана в ботушите си. Видът им ѝ бе непонятен, сякаш това не бяха нейните крака, а нечии други, някъде там далече. Премести поглед към морето. И то ѝ бе непонятно, но все пак се насили да продължи да гледа отвъд, към хоризонта в далечината, малкото островче някъде там, чието име не знаеше.

Избра това място наслуки. Хитра – остров в Трьонделаг. Можеше да е където и да е другаде, само да бъде сама. Остави решението на брокера. „Продай ми апартамента и ми вземи нещо друго.“ Той я погледна изкосо, сякаш е луда или идиот, обаче искаше да спечели пари, така че не му пукаше, изобщо не го беше еня. Блестящата му усмивка дружелюбно ѝ обещавахе той да се погрижи за всичко. Държи ли да продава веднага? Има ли нещо конкретно предвид? Престорена добронамереност, но тя бе надникнала в очите му. Гадеше ѝ се при тази мисъл. Фалшиви, противни очи. Винаги бе съзирала вътрешния мир на хората около нея. Сега виждаше него, това мазно същество в костюм и вратовръзка и видяното не ѝ хареса.

Не е ли редно да се възползваш от тази дарба, щом я имаш?

Не разбираш ли? Трябва да я приложиш за нещо и то именно за това!

Да върви по дяволите. Вече няма да я използва. Никога повече. Тази мисъл ѝ подежда много успокояващо. Изобщо беше крайно спокойна, откакто дойде тук. Остров Хитра. Брокерът си беше свършил добре работата. Изпита почти приятелско чувство към него.

Миа Крюгер се надигна от скалата и тръгна нагоре по пътеката към къщата. Беше време за първото ѝ питие за деня. Не знаеше колко е часът, но времето нямаше значение. Купи скъп алкохол, поръчан предварително. Навярно бе нелогично да ползва нещо скъпо, при положение че

така или иначе ѝ остава толкова малко време, но от друга страна – защо не? Какъв е смисълът в едното? Какъв е смисълът в другото? Отдавна бе престанала да мисли за такива неща. Отвори бутилка арманяк „Домен дьо Пантанян“, реколта 1965 г. на „Лабейри“, и се почерпи с три четвърти чаена чаша, оставена неизмита на кухненския плот. Арманяк за осемстотин крони в неизмита чаша. *Виждаш ли колко ми пука? Мислиш ли, че ми пука?* Тя се усмихна леко на себе си, извади още няколко хапчета от джоба на панталона си и пак слезе към скалата.

Отново изпита почти приятелско чувство към брокера с прекалено белите зъби. Ако си избира място за живеене, защо да не е тук? Въздух, гледка към морето, необятно спокойствие, застинало под белите облаци. Никога нищо не я бе свързвало по някакъв начин с Трьонделаг, но този остров ѝ се понрави още щом дойде. Тук имаше елени. Несметни количества елени и това я очарова. Елените подхождат повече на други места – на Аляска, на филмите. Красиви животни. Някои хора ги застрелват, без да им мигне окото. Миа Крюгер се беше научила да стреля в академията, но никога не бе обичала оръжията. Човек не бива да си играе с оръжия, те се използват само в случай на крайна необходимост и дори тогава е най-добре да се избягват. Ловният сезон за елени на остров Хитра продължаваше от септември до ноември и веднъж на път за аптеката се бе натъкнала на група младежи, които привързваха един елен към ремаркетото на колата си. Беше през февруари, извън ловния сезон, и за момент си помисли да спре, да им запише имената, да докладва, та да си получат заслуженото наказание, но потисна този порив и не направи нищо.

Веднъж полицаи, винаги полицаи?

Вече не. Не, по дяволите.

Още дванайсет дни. Осми април.

Тя изпи последната глътка арманяк, отпусна глава назад на скалата и затвори очи.

В залата за пристигащи на летище „Вернес“ Холгер Мунк се потеше в очакване да му докарат наетата кола. Заради мъглата на „Гардермуен“ полетът бе закъснял, както обикновено, и Холгер пак се замисли за учения Ян Фредрик Виборг, уж самоубил се в Копенхаген, след като разкритикувал заради метеорологичните условия плановете за строеж на летището. Дори сега, осем години покъсно, не можеше да се откъсне от случая – тяло на възрастен мъж, преминало през прекалено малкия хотелски прозорец, без причина, непосредствено преди в Стуртинга¹ да разгледат решението за главното летище. И защо нито датската, нито норвежката полиция не бе проявила желание да изясни подобаващо инцидента?

Холгер Мунк се откъсна от мислите си, когато светлокосото момиче зад щанда на „Юръпкар“ се прокашля, за да му покаже, че е негов ред.

– Мунк – съобщи той сухо. – Колата трябва да е поръчана.

– Аха, ваш музей ли отварят в Осло? – смигна му момичето в зелена униформа.

Мунк не схвана веднага шегата.

– Или вие не сте художникът? – усмихна се момичето, без да спира весело да трака по клавиатурата пред себе си.

– Какво? Не, не съм художникът, не – уточни Мунк, без да променя тона си. – Дори не съм му роднина.

„Нямаше да съм тук при такова наследство,“ помисли си той, докато момичето му подаваше документа за подпис.

Холгер Мунк мразеше да лети, затова не бе в особено

---

¹ Норвежкият парламент. – Бел. прев.

приповдигнато настроение. Не защото го беше страх самолетът да не се разбие – Холгер Мунк, любител математик, знаеше, че вероятността самолет да се разбие е по-малка, отколкото гръм да удари кола два пъти в един и същи ден – не, Холгер Мунк мразеше да лети, защото вече почти не се побираше на седалката.

– Така – приветливото момиче в зелена униформа му подаде ключовете. – Голямо, хубаво „Волво“ V70, всичко е платено, времето за ползване и дължината на пробег са неограничени, можете да го върнете където и когато поискате. Приятно пътуване!

Голямо? И това ли беше шега, или искаше да го успокои? Ето ти голяма кола, където ще се побереш, защото си станал толкова кръгъл, че вече почти не си виждаш обувките.

На път към закрития паркинг Холгер Мунк се огледа в големите прозорци от външната страна на залата за пристигащи. Изглежда, вече беше време да вземе малко да спортува, да яде по-здравословно, да свали няколко килограма; напоследък беше започнал да се замисля за това – по ред причини. Отдавна бе престанал да тича по улиците след престъпниците – вече го правеха подчинените му, не това бе причината. Не, през последните седмици Холгер Мунк беше станал едва ли не леко суетен.

О, Холгер, нов пуловер? О, Холгер, ново сако? О, Холгер, брадата ли си си подрязал?

Отключи волвото, сложи телефона си на поставката и го включи. Закопча колана и подкара към центъра на Тронхайм, а съобщенията записукаха. Въздъхна. Един час с изключен телефон и сега пак се започваше. Никога не го оставяха на мира. Не само полетът бе причината да е в толкова лошо настроение. Напоследък му се бе събрало много – и в работата, и въкъщи. Холгер прокара пръст по екрана на смартфона – същия, който му бяха наредили да си купи. Трябваше да са „хай-тек“, полицейска служба в

крак с тенденциите, включително и в Хьонефос, където бе прекарал последните осем месеца. Рингерикската полиция. Там беше започнал кариерата си и сега отново се завръщаше там. Заради събитията край езерото Трюван.

Седем повиквания от главния участък в Грьонлан. Две от бившата му жена. Едно от дъщеря му. Две от старческия дом. И безброй съобщения.

Холгер Мунк остави света да се оправя сам още известно време и пусна радиото. Намери „Ен Ер Ко Класиск“, свали прозореца и запали цигара. Цигарите бяха единственият му порок, с изключение, разбира се, на храната, но това беше съвсем друго нещо. Холгер Мунк не възнамеряваше да престава да пуши, независимо колко закона приемаха политиците и колко забранителни табелки се виждаха навсякъде, включително върху таблото на наетата кола.

Губеше способността си да мисли, без да пуши, а ако Холгер Мунк обичаше нещо, това бе да мисли. Да изпълзва ума си. Нека тялото му да си бъде такова, стига само умът му да работи. По радиото бяха пуснали „Месия“ на Хендел, това не бе любимото произведение на Мунк, но ставаше. Той беше по-скоро любител на Бах, обичаше математическото в музиката, не всички онези композитори на чувствата: Вагнеровото арийско войнско ожесточение, импресионистичния емоционален свят на Равел. Мунк слушаше класическа музика, за да се изплъзне от подобни човешки чувства. Ако човек беше подчинен на математическа логика, всичко щеше да е по-просто. За миг поглади венчалния си пръстен и се замисли за Мариане, бившата си съпруга. Минаха десет години и въпреки това не можеше да го свали. Беше звъняла. Дали пък не...

Не. Ставаше въпрос за сватбата, разбира се. Щеше да говори за сватбата. Имаха дъщеря. Мириам щеше да се омъжва. Имаше практически въпроси за обсъждане. Нищо друго. Холгер Мунк хвърли цигарата през прозореца и запали нова.

Не пия кафе и не докосвам алкохол. Редно е да ми е разрешено, по дяволите, да запаля една цигара.

Холгер Мунк се бе напивал само веднъж, на четири-найсет, с черешовото вино на баща си на вилата им близо до Ларвик, и след този случай не близваше алкохол.

Не изпитваше нужда. Нямахше желание. Да пие, за да си размърда мозъчните клетки? Не би му хрумнало. Виж, да запали цигара и евентуално един бургер?

Сви в бензиностанция на „Шел“ до хотел „Став Йестегор“, поръча си бургер меню с бекон и го изяде на една пейка с изглед към Тронхаймския фиорд.

Ако колегите му трябваше да опишат Холгер Мунк с три думи, вероятно две от тях щяха да бъдат „нърд“¹. „Умен“ вероятно щеше да е третата или „малко прекалено добродушен“, но със сигурност „нърд“. Дебел, приятен нърд, никога не близва алкохол, обича математиката, класическата музика, кръстословиците и шаха. Може би малко скучен, но неизменно изключително добър следовател. И справедлив началник. Какво значение имаше, че никога не сядаше с останалите на по бира или не беше излизал с жена, откакто съпругата му го бе напуснала заради някакъв учител от Хюрюм, който имаше ваканция два месеца в годината и никога не му се налагаше да става посред нощ, без да може да каже къде отива? Никой не бе постигнал толкова висок процент на разрешени случаи като Холгер Мунк, това беше всеизвестно. Всички харесваха Холгер Мунк. И въпреки всичко го бяха върнали в Хьонефос.

Не те понижavam, премествam те. По-добре се радвай, че все още имаши работа.

Тогава, пред бюрото на Микелсон в „Грьонлан“, той

---

¹ От амер. англ. – „nerd“ – зубър, човек, задълбочен в определено научно поле или интелектуална дейност, но без социални умения. – Бел. прев.

едва не отказа поста, но размисли. Какво друго му оставаше да прави? Да стане пазач?

Холгер Мунк пак се качи в автомобила и подкара по Е6 към Тронхайм. Запали нова цигара и пое по околоръстния път в посока юг. В колата беше монтиран джипис, но той не го включи. Знаеше къде отива.

Миа Крюгер.

Замисли се с нежност за старата си колежка. Телефонът пак иззвъня.

– Мунк.

– Къде си, по дяволите?

На другия край на линията беше Микелсон, раздразнен, на ръба на сърдечен удар, както обикновено. Как този човек бе оцелял десет години на шефското място в Грьонлан представляваше загадка за мнозина.

– Аз съм в колата. Къде, по дяволите, си ти? – отговори Мунк сухо.

– В колата къде? Пристигна ли?

– Не, не съм пристигнал. Току-що кацнах, мисля, че си наясно. Какво искаш?

– Само да се уверя, че изпълняваш нашата уговорка.

– Папката е тук и не съм забравил задачата да я доставя, ако това имаш предвид – въздъхна Мунк. – Наистина ли беше наложително да ме изпращаш тук само за това? Защо не възложи работата на някой куриер? Да беше използвал местната полиция.

– Добре знаеш защо точно ти си там – отговори Микелсон. – И искам този път да направиш това, за което получи указания.

– Първо – отново въздъхна Мунк и хвърли фаса през прозореца – не ти дължа нищо. Второ: не ти дължа нещо. Трето: по твоя вина вече не използвам по предназначение сивите си клетки, така че си затваряй човката. Знаеш ли над какви случаи работя в момента? Искаш ли да чуеш, Микелсон? Над какво работя?

За момент от другата страна настъпи тишина. Мунк се засмя наум.

Микелсон не мразеше нищо повече от това, да моли някого за услуга. Знаеше колко е раздразнен Микелсон сега и се радваше, че старият му шеф е склонен да размисли и че не става точно както той иска.

– Само свърши работата.

– Ай-ай¹, сър – Мунк се изкиска и козирува насмешливо в колата.

– Не ме иронизирай, Мунк. Обади ми се, когато имаш нещо.

– Ще ти се обадя. А да, само още нещо...

– Какво има? – измърмори Микелсон.

– Ако тя се съгласи, и аз идвам. Стига вече Хънефос. И държа на старите помещения. На „Марибуесгата“. Ще работим извън участъка. И искам същия екип като порано. Окей?

За момент настъпи тишина, преди да дойде отговорът.

– Изобщо не може да става дума за това. Този въпрос въобще не е на дневен ред. Мунк. Това е...

Мунк се усмихна и затвори телефона, преди Микелсон да успее да каже още нещо. Запали нова цигара, пусна пак радиото и избра пътя за Оркангер.

4

Миа Крюгер, сгушена под одеялото, бе задрямала на дивана до камината. Сънува Сигри и се събуди с чувството, че сестра ѝ все още е там. При нея. Жива. Отново

---

¹ От англ. (мор.) „ауе ауе“ – „тъй вярно“. – Бел. прев.